

20. 12. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhodování sporů orgány veřejné správy

K rozhodování sporů Českým telekomunikačním úřadem

Skóre: 0.94

Název zdroje: Právní rádce

Datum vydání: 20.12.2007

Nadpis: Rozhodování sporů orgány veřejné správy

Strana: 41

Rubrika: Správní právo

Autor: Pavel Mates

Číslo: 12

Oblast: Časopisy - oborové tituly

Zpracováno: 20.12.2007 06:00

Identifikace: COPR20071220010006 cz

Klíčová slova: právně (24x), odvolací (12x), soudní (8x), právo (6x), právní (5x), svobod (5x), zákoně (3x), řádu (3x), pravomocné (3x), předpisů (3x), právních (3x), úpravě (3x), zákonem (2x), Sb (2x), právu (2x), soudům (2x), jednání (2x), Ústavou (2x), práva, zákona, zákonů, soud, zákon, soudy, správy, úpravu, veřejnoprávních, soukromého práva, veřejné správy, právní úpravě, soudním řízení, obchodního zákoníku, Listinou základních práv, právními předpisy, občanskoprávních, právních předpisů, soudního řádu, odvolacího, soudní řád, odvoláním, sporech, odvolání, Ústavní soud, legislativně, legislativní, rozhodnutí, zákonnosti

K rozhodování sporů Českým telekomunikačním úřadem

Mezi charakteristické funkce veřejné správy nepochybně nepatří rozhodování sporů mezi navzájem si nepodřízenými subjekty ohledně nároků plynoucích z předpisů soukromého práva. Všeobecně je zdůrazňován fakt, že posláním veřejné správy je řešit především vztahy, které vznikají v oblasti práva veřejného, a to formou unilaterálních aktů.¹⁾

Nicméně, jak konstatoval prof. Hoetzel, již ve 30. letech minulého století existovala řada právních předpisů, kterými byly zmocněny správní úřady rozhodovat mnohé majetkové spory.²⁾ Hlavním důvodem tohoto řešení byla odbornost problematiky, jejíž rozhodování se jevílo vhodnější svěřit specializovaným správním orgánům, což je nejdůležitějším argumentem i pro současnou úpravu.

NUTNOST SPECIÁLNÍ PROCESNÍ ÚPRAVY

Jedním z problémů, který přinášela potřeba rozhodování sporů mezi navzájem si nepodřízenými subjekty ohledně nároků plynoucích z předpisů soukromého práva, byla dříve absence speciální procesní úpravy rozhodování sporů ve správním řádu. Tento problém byl odstraněn teprve v rámci platné úpravy v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen "správní řád").

Mezi důležité impulzy pro toto řešení je řazena též skutečnost, že komunitární normotvorba vedla k

deregulaci různých sektorů ekonomiky a vynutila si vybavení správních orgánů, tzv. regulátorů, takovými kompetencemi, které umožňují řešení sporů jak mezi subjekty poskytujícími služby navzájem, tak i s jejich zákazníky.³⁾ Dodejme, že v zemích, kde nebyla kontinuita demokratického vývoje přerušena, má existence správních orgánů vybavených pravomocí rozhodovat spory již delší tradici a mnohde dospěly do podoby tzv. nezávislých správních orgánů,⁴⁾ což se u nás zatím podařilo prosadit jen v omezené míře.

Dalším důvodem, který vedl k zakotvení této úpravy, byla zmíněná potřeba umožnit řešení složitých skutkových otázek, jež by značně a zbytečně zatížilo soudy. Je však třeba dodat, že s nimi se někdy "svezly" i některé další, které by soudy mohly zvládnout, ale jejichž souvislost v širším rámci problematiky vedla zákonodárce k tomu, že je rovněž svěřil správním orgánům.⁵⁾

ÚPRAVA SPORNÉHO ŘÍZENÍ VE SPRÁVNÍM ŘÁDU

Správní řád upravuje sporné řízení v rámci části třetí Zvláštní ustanovení o správním řízení. Podle § 141 mají ve sporném řízení řešit správní orgány spory z veřejnoprávních smluv a z občanskoprávních, pracovních, rodinných nebo obchodních vztahů tam, kde tak stanoví zvláštní zákony.⁶⁾

Sporné řízení lze zahájit výlučně na návrh (zásada dispoziční) a jeho výsledkem je deklaratorní rozhodnutí, autoritativně konstatující existenci, či neexistenci určitého práva a jemu odpovídající povinnosti (např. zda podnikatel, který zajišťuje veřejnou komunikační síť, a je oprávněn vstupovat, respektive vjíždět na cizí nemovitost, tak činí pouze v nezbytném rozsahu - viz § 104 odst. 6 zákona č. 127/2005 Sb.).

Účastníky sporného řízení jsou navrhovatel a odpůrce (pojmově musejí být vždy nejméně dva), kteří mají postavení účastníků s plnými procesními právy, v úvahu tedy nepřicházejí další osoby, jak to má na mysli § 27 odst. 2 správního řádu.

Mimo hlavní účastníky mohou ve sporném řízení, na rozdíl od obecné úpravy, vystupovat vedlejší účastníci, jimiž jsou ti, kteří se přihlásí, protože mají zájem na výsledku řízení. Jak je zřejmé, neobsahuje citované ustanovení žádné adjektivum, které by tento zájem blíže vymezovalo, nepochybně by však mělo jít o důvodný a oprávněný zájem. Pokud by takový zájem zjištěn nebyl, rozhodne správní orgán usnesením podle § 28 odst. 1 správního řádu, že dotýčný není účastníkem řízení. Vedlejší účastník má postavení účastníků podle § 27 odst. 2 správního řádu. Výslovně je omezeno jeho právo podat odvolání či rozklad tím, že tak může podat, pouze pokud to učinil některý z hlavních účastníků. Pokud by přesto odvolání podal, šlo by zřejmě o odvolání nepřípustné a jako takové bude odvolací instancí podle § 92 odst. 1 správního řádu zamítnuto.

DOKAZOVÁNÍ

Specifikem sporného řízení je, že se zde neuplatňuje v plném rozsahu zásada materiální pravdy. Obdobně jako soud v občanském soudním řízení vychází správní orgán především z důkazů, které byly účastníky navrženy (zásada projednací) a pouze shledá-li, že nepostačují ke zjištění stavu věci, tj. materiální pravdy, může provést též důkazy jiné. Pokud by však účastníci neoznačili důkazy, které jsou potřebné k prokázání jejich tvrzení, vychází správní orgán z těch důkazů, jež byly provedeny, a za svá skutková zjištění může vzít také shodná tvrzení účastníků (zásada formální pravdy).

J. Handrlica vyslovuje v této souvislosti myšlenku, že postup podle zásady vyhledávací či projednací je odvislý od toho, jak intenzivní je veřejný zájem na projednávané věci, což může být i zájem na ochraně slabší smluvní strany, tedy odběratele služby. Tam, kde takový zájem existuje, má správní

úřad vyšetřovat, v opačném případě, zejména ve sporech mezi podnikateli, bude postačující tvrzení účastníků. 7) Při posuzování toho, kterou variantu zvolit, by měl správní úřad brát v úvahu, že je třeba zajistit naplnění zásady zákonnosti, rovnosti účastníků, ale také hospodárnosti a další ze základních zásad činnosti správních orgánů. Nepochybně je ovšem ve sporném řízení zásada vyhledávací, jinak typická pro správní řízení, oslabena.

Specifickým rysem sporného řízení je možnost vyslechnout účastníka řízení. Měl by to být postup spíše mimořádné povahy, což plyne z dikce "...pokud dokazovanou skutečnost nelze prokázat jinak" (§ 141 odst. 6 správního řádu). Při výslechu účastníka se bude postupovat obdobně jako při provádění důkazu výslechem svědka, tedy včetně poučovací povinnosti ze strany správního orgánu, povinnosti vypovídat pravdivě, zákazu výslechu atd.

ROZHODNUTÍ

Odchylkou od obecného režimu (viz § 64 odst. 2 správního řádu) je rovněž úprava přerušení řízení, k němuž je třeba návrhu jak navrhovatele, tak i odpůrce.

Jak bylo zmíněno, rozhodnutí ve sporném řízení je deklaratorní, autoritativně se jím tedy konstatuje existence, nebo neexistence určitého práva, a to s účinky ex tunc (např., že cena za poskytnutí služby elektronických komunikací je, či není správná).

Správní orgán může rozhodnout tak, že:

- návrhu vyhoví zcela nebo z části;
- návrh zamítne zcela nebo v části, v níž mu nevyhoví.

Na rozdíl od obecné úpravy přezkoumává opravná instance napadené rozhodnutí pouze v rozsahu námitek, které jsou uvedené v odvolání, respektive rozkladu, v úvahu tedy nepřichází možnost přezkoumání s ohledem na veřejný zájem (viz § 89 odst. 2 správního řádu). J. Vedral dovozuje, s ohledem na zásadu legality, že toto omezení platí pouze pokud se týče správnosti a nikoli zákonnosti rozhodnutí. Jedná se o závěr logický, protože lze asi sotva ponechat v platnosti nezákonné rozhodnutí jen proto, že výslovně nebylo napadeno odvoláním, nicméně § 141 odst. 9 správního řádu hovoří striktně o námitkách uvedených v odvolání, aniž by diferencoval, proti čemu směřují.⁸⁾

UZAVŘENÍ SMÍRU

Zvláštností sporného řízení je dále možnost vyřešit věc meritorně uzavřením smíru, který podléhá schválení příslušným správním orgánem.⁹⁾ Ten při svém rozhodování přihlíží k tomu, zda je smír v souladu s právními předpisy nebo veřejným zájmem. Zatímco zjištění případného rozporu s právními předpisy by v zásadě nemělo být záležitostí nijak komplikovanou, možnost konstatování nesouladu s veřejným zájmem vnáší do rozhodování prvek vágnosti a nejistoty vzhledem k neurčitosti tohoto pojmu, který s takovou oblibou zákonodárce ve správním řádu užívá. Příkladem takového rozporu by mohl být smír poškozující slabší smluvní stranu nebo působící újmu nějaké třetí osobě.

V každém případě by zde měla být respektována zejména zásada, aby při rozhodování skutkově shodných nebo obdobných případů nevznikaly neodůvodněné rozdíly (§ 2 odst. 4 správního řádu), což je záležitost, která může být vyřešena jen v průběhu času.

Správní řád nestanoví bližší podrobnosti, pokud se týče formy uzavření smíru, v praxi se tak bude nepochybně dít písemně. Sdělení správnímu orgánu, že k němu došlo, bude možné podle obecných

ustanovení o podání učinit písemně, ústně do protokolu nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem, respektive i dálkopisem, faxem nebo elektronicky bez zaručeného podpisu s tím, že do pěti dnů bude potvrzeno nebo doplněno některým z perfektních způsobů podání (§ 37 odst. 4 správního řádu).

Správní orgán musí ohledně smíru vydat rozhodnutí vždy, tedy ať jej schvaluje nebo schválení odmítá, a to lze samozřejmě napadnout odvoláním, respektive rozkladem.

PŘEDBĚŽNÉ OPATŘENÍ

Specifickým způsobem je řešena otázka náhrady újmy, která vznikla v důsledku nařízení předběžného opatření.

Bude-li předběžné opatření zrušeno, respektive pozbude účinnosti z jiného důvodu než proto, že bylo vyhověno návrhu nebo proto, že právo účastníka, na jehož požádání bylo toto opatření nařízeno, bylo uspokojeno, musí účastník, na jehož požádání bylo předběžné opatření nařízeno, nahradit újmu (rozumí se majetkovou) tomu, jemuž újma v důsledku toho vznikla. Rozhodnutí tu bude činit k žádosti poškozeného ten správní orgán, který o uložení předběžného opatření rozhodl.

NÁHRADA NÁKLADŮ

Odchylně je oproti obecné úpravě řešena ve sporném řízení konečně též otázka náhrady nákladů, kde neplatí, že každý účastník si nese náklady sám. Správní řád zde v mnoha ohledech přebírá režim občanského soudního řádu (viz § 141 odst. 11 správního řádu).

Správní orgán totiž přizná účastníkovi, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatnění, respektive bránění práva, a to vůči tomu účastníkovi, který úspěch neměl. Pokud měl úspěch jen částečný, může být náhrada poměrně rozdělena (tato proporce bude stanovena podle míry úspěchu), případně může správní orgán rozhodnout, že žádný účastník toto právo nemá (např. pokud byl úspěch a neúspěch obou stran víceméně vyrovnaný). V plné výši může správní orgán přiznat náhradu nákladů, pokud byl účastník v uplatnění či bránění práva neúspěšný pouze v nepatrné části nebo rozhodnutí o výši plnění záviselo buď na znaleckém posudku, nebo diskrečním oprávnění správního orgánu.

V případě plného úspěchu musí správní orgán náklady přiznat, v ostatních případech je rozhodnutí závislé na jeho úvaze.

ROZHODOVÁNÍ SPORŮ ČESKÝM TELEKOMUNIKAČNÍM ÚŘADEM

Lze říci, že oblast telekomunikací je jako stvořená k tomu, aby spory, které zde vznikají ve sféře civilního práva, řešil specializovaný správní orgán. Dělo se tak již za účinnosti zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, na jehož základě rozhodovaly tehdejší organizace spojů spory týkající se úhrad či poplatků za používání jednotné telekomunikační sítě nebo telekomunikačních výkonů.¹⁰⁾ Rovněž další zákon o telekomunikacích (zákon č. 151/2000 Sb.) svěřil rozhodování celé řady sporů do působnosti Českého telekomunikačního úřadu.

V této tradici pokračuje zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o elektronických komunikacích").

Nejen poměrně úzké skupině odborníků je známo, že zákon o elektronických komunikacích nepatří

mezi nejzdařilejší legislativní díla. Na tomto faktu se sice nemalou měrou podílela jeho samotná materie, kdy bylo třeba převést do právní terminologie složité otázky technické i řadu směrnic Evropské unie, nicméně jsou zde vady i čistě legislativně-technického rázu, které byly mnohdy "vyrobeny" až na půdě Parlamentu.

K NĚKTERÝM USTANOVENÍM ZÁKONA O ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKACÍCH

Podle § 127 zákona o elektronických komunikacích je předseda Rady Českého telekomunikačního úřadu (dále jen "Rada") povolán rozhodovat spory mezi osobami vykonávajícími ve smyslu § 7 komunikační činnosti, a to na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu. Podmínkou této jeho pravomoci je, že musí jít o spor týkající se povinností uložených zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě. Jedním dechem však zákon hned v následujícím paragrafu stanoví, že Český telekomunikační úřad (dále jen "Úřad") je oprávněn odmítnout rozhodnout spor podle § 127, dojde-li na základě ústního jednání za účasti všech stran sporu k závěru, že jiné způsoby řešení by lépe přispěly k včasnému vyřešení sporu v souladu s principy regulace. O tom vydává Úřad rozhodnutí, proti němuž nelze podat opravný prostředek. Zda tu jsou důvody k takovému postupu, je věcí uvážení tohoto správního orgánu.¹¹⁾

M. Filípek dovozuje, že hovoří-li § 127 výslovně o předsedovi, kdežto § 128 o Úřadu, nelze tento rozpor překlenout tím, že Úřadem by se měl rozumět předseda Rady.¹²⁾ Situace je o to komplikovanější, že Úřad v I. instanci spor vůbec neprojednává a dále, vzhledem k tomu, že proti rozhodnutí o odmítnutí rozhodnout spor nelze podat opravný prostředek, nebude možné proti němu brojit v rámci správního řádu. Strany sporu se však nebudou moci obrátit ani na soud podle části páté občanského soudního řádu, protože odmítnutí sporu je aktem, jímž se pouze upravuje vedení řízení.¹³⁾ Ze systematického výkladu zákona je však možné dovodit, že příslušným by měl být též zde předseda Rady. Ustanovení § 128 odst. 2 určuje, že nebude-li spor vyřešen do čtyř měsíců ode dne vydání rozhodnutí o odmítnutí řešení sporu a strana, která podala návrh na rozhodnutí sporu k Úřadu, se neobrátil na soud, má Úřad postupovat na návrh jedné ze stran podle § 127 zákona o elektronických komunikacích, v němž je založena pravomoc předsedy Rady. Bylo by ostatně protismyslné, aby ve stejné záležitosti, aniž by k tomu byly nějaké věcné důvody, rozhodoval z části předseda Rady a v jiné Úřad, jak by mohlo plynout z doslovného znění § 128 odst. 1. Rozhodně však úprava není v tomto ohledu šťastná.

Oproti obecné úpravě správního řádu platí, že pravomocné rozhodnutí by mělo být vydáno do čtyř měsíců od podání návrhu, ledaže se jedná o mimořádné okolnosti. Rovněž toto řešení se nejeví jako právně nejvhodnější vzhledem k tomu, že předseda Rady, jemuž je uložena povinnost, aby tímto způsobem postupoval, nemá potřebné nástroje, jak ovlivnit činnost Rady. Co se rozumí mimořádnými okolnostmi, zákon jako obvykle blíže nestanoví. Může to být nejen mimořádná složitost případu,¹⁴⁾ ale také např. skutečnost, že rada nebude usnášeníschopná. Řádně neomluvenou nebo opakovanou neúčast na ústním jednání nebo neposkytnutí součinnosti může předseda Rady postihovat pořádkovou pokutou až do výše 100 000 korun, a to i opakovaně.

V podstatě zcela shodně s úpravou ve správním řádu je řešena otázka náhrady nákladů (§ 127 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích). Dojde-li k situaci, že odpůrce zaplatí dluh včetně úroků z prodlení bez ohledu na důvody, pro které tak učinil,¹⁵⁾ a navrhovatel proto vezme svůj návrh zpět, je ve sporech, které řeší předseda Rady, odpůrci ukládána povinnost zaplatit mu náklady řízení.

Okruh záležitostí, které má rozhodovat předseda Rady v I. instanci je vymezen v § 107 odst. 10 zákona o elektronických komunikacích. Statutem, který přijímá Rada, může být tento okruh rozšířen tak, že ve věcech, kde má podle zákona rozhodovat Úřad, bude rozhodovat předseda.¹⁶⁾

Prvoinstanční rozhodnutí předsedy Rady řeší na základě rozkladu Rada. Na rozdíl od obecné úpravy správního řádu, který se jinak na řízení vztahuje, neplatí ustanovení o rozkladu, týkající se možného ukončení řízení o rozkladu ve smyslu § 152 odst. 5 správního řádu. Rozhodnutí lze tedy zejména zrušit či změnit i v případě, že se rozkladu plně nevyhoví. K novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů uvedených v rozkladu se přihlíží, pouze jde-li o takové, které by po právní moci rozhodnutí odůvodňovaly obnovu řízení. Odchylně je též upraveno složení rozkladové komise, kde se členové Rady Úřadu, s výjimkou jejího předsedy, nepovažují za zaměstnance správního orgánu.

ROZHODOVACÍ ČINNOST ČESKÉHO TELEKOMUNIKAČNÍHO ÚŘADU

Pokud jde o vlastní rozhodovací činnost, je výchozí myšlenkou zákona o elektronických komunikacích, na rozdíl od předchozí úpravy, pouze minimální regulace vztahů mezi subjekty, které vykonávají komunikační činnosti.

Výjimkou jsou v tomto ohledu podnikatelé označeni jako SMP, čili podnikatelé s významnou tržní silou, vůči nimž může být uplatněna výraznější regulace.

ŘEŠENÍ SPORNÝCH ČÁSTÍ SMLUV

Zásadou, z níž vychází rozhodovací činnost Úřadu, respektive jeho orgány, je, že nemůže svým rozhodnutím nahradit smluvní ujednání o přístupu nebo o propojení sítí podle § 80 zákona o elektronických komunikacích, v jeho pravomoci je pouze řešit případné sporné části smluv.¹⁷⁾

Do jeho působnosti náleží určit, která strana je v daném případě v právu, respektive jak se má postupovat, nikoli však svým projevem (rozhodnutím) nahradit smlouvu či její dodatek. Učinit by tak bylo možné pouze u podnikatelů s významnou tržní silou, avšak jen u těch služeb, které poskytuje a na které se vztahuje regulace. V těchto případech lze rozhodnutím stanovit povinnost smlouvu, respektive dodatek uzavřít.

Odmítnuto bylo proto např. uložení povinnosti bývalé společnosti Eurotel Praha, která sice byla určena jako podnikatel s významnou tržní silou, aby uzavřela smlouvu o přístupu ke službám tzv. virtuálních volacích karet, s poukazem na fakt, že tuto služba v době sporu vůbec neprovozovala. V dalším sporu v této věci Úřad opět odmítl tuto povinnost uložit, protože trh je zde zcela konkurenční a záleží jen na obchodní strategii, bude-li mít odpůrce o poskytování služby zájem a za jakých podmínek ji poskytne, což se má stát předmětem smlouvy.

Na druhé straně však Úřad uložil odpůrci povinnost umožnit navrhovateli umístění určitých technických a technologických zařízení v jeho prostorách, a to dokonce mimo území republiky, vzhledem k tomu, že pouze za této situace bylo reálně možné zajistit propojení ve smyslu § 79 zákona o elektronických komunikacích.¹⁸⁾

Ve sporech o dodatku ke smlouvě o přístupu nebo o propojení sítí podle § 80 zákona o elektronických komunikacích předseda Rady několikrát odmítl rozhodnout spor ohledně uzavření dodatků k této smlouvě s konstatováním, že strany učinily sporným celý dodatek a nikoli pouze konkrétní části, jak to vyžaduje zákon, což by si vyžadovalo komplexní regulační zásah, který zákon neumožňuje.

Rozhodování sporů podle § 80 zákona o elektronických komunikacích je chápáno spíše až jako krajní řešení a zákon preferuje uzavření dohody, což je vyjádřeno tím, že na Úřad, potažmo na předsedu Rady, se mohou strany obrátit až v případě, že k uzavření písemné smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení sítí nedojde do dvou měsíců ode dne zahájení jednání o návrhu smlouvy. Pokud takové

jednání nebude zahájeno vůbec nebo od jeho zahájení neproběhne stanovená lhůta, jedná se o takovou vadu, kterou ne-lze konvalidovat a případný návrh strany není možné vůbec projednat.¹⁹⁾ Pokud přesto orgán I. instance vydal rozhodnutí, jímž byl spor řešen, Rada jej vždy zrušila právě s odkazem na to, že o meritu věci nelze za této situace jednat.

CENOVÉ SPORY

Další oblastí, v níž Český telekomunikační úřad rozhoduje, je řešení cenových sporů mezi osobami vykonávajícími komunikační činnosti. Lze říci, že zde se jeho činnost nejvíce blíží soudům.

Jedná se jednak o případy, kdy strana, již je služba poskytnuta, dlužnou částku vůbec neuhradí, jednak o ty, kdy předmětem sporu je výše plnění. Pokud se týče první skupiny, vesměs tu žádné významnější problémy nevznikají, jde o prosté nezaplacení dluhu.

U sporů ze druhé oblasti bývá situace komplikovanější. Obvykle se týkají výkladu cenových rozhodnutí, a to jak z hlediska jejich obsahu (např. je-li cena za tzv. nadhovorové pásmo obsažena v měsíčním paušálu za užívání telefonní stanice), tak i doby, od kdy mají být aplikována. Úřad např. řešil otázku, je-li účtovaná cena oprávněná co do důvodů a výše, a posuzoval proto právě i to, od kdy je podle cenového předpisu třeba postupovat. Odmítl se však s poukazem na § 7 zákona o cenách zabývat tím, kdy mají být uplatněny úředně stanovené ceny.²⁰⁾ Několikrát byl cenový spor rozhodnut i tak, že úřad odpůrci uložil povinnost vystavit a předat opravný daňový doklad, vzhledem k tomu, že z jeho strany došlo k neoprávněnému započtení faktur.

Úřad se rovněž vícekrát zabýval otázkou, zda v případě, kdy byly stranami dohodnuty určité ceny za propojení na základě cenového rozhodnutí, které bylo později nahrazeno jiným, v němž byly stanoveny minimální ceny, dochází automaticky ke změně původních cen. Zaujal zde konstantní stanovisko, podle něhož, pokud se strany nedohodly jinak a ceny za propojení jsou vyšší než ceny minimální, zůstávají smluvní ceny nadále v platnosti a nelze požadovat účtování cen v novém cenovém rozhodnutí. Jinak řečeno, preferována je i zde dohoda.

Celková tendence Úřadu ke zdrženlivosti, pokud jde o ingerenci do poměrů mezi smluvními stranami, je patrná i v dalších souvislostech. Odmítl např. zasáhnout do části smlouvy, která upravovala způsob placení ceny (jednalo se o tzv. splátkový kalendář), třebaže v důsledku dalšího vývoje, kdy došlo k autoritativní úpravě ceny za zpřístupnění metalického vedení. Stalo se tak s poukazem na to, že způsob placení je věcí autonomní vůle stran a případná změna způsobu placení je pouze na nich. Pokud na základě jednání dospěje některá ze stran k závěru, že trvání smlouvy je pro ní neúnosné, může vztah ukončit.

ZVLÁŠTNÍ SPORY

Specifické spory má Úřad řešit podle § 72a zákona o elektronických komunikacích. Toto ustanovení ukládá, aby podnikatel, který poskytuje službu šíření rozhlasového a televizního vysílání, jednal, je-li o to požádán, s provozovatelem rozhlasového a televizního vysílání o uzavření smlouvy ohledně služby šíření rozhlasového a televizního vysílání. Pokud by k uzavření této smlouvy nedošlo, může se kterákoliv strana obrátit na Úřad, aby spor rozhodl.

Součástí návrhu na řešení musí být i návrh smlouvy se specifikací sporných částí. Pro rozhodnutí sporu platí obdobně § 127, příslušný k rozhodování je zde ovšem Úřad a nikoliv předseda Rady, který bude ve smyslu § 123 zákona rozhodovat o rozkladu. Na rozdíl od sporů podle § 80 zákona zde nemůže dojít k odmítnutí řešení sporu. Rovněž je zde třeba položit důraz na skutečnost, že Úřad nemůže nahradit svým rozhodnutím vůli smluvních stran a bude rozhodovat pouze ohledně sporných

částí smlouvy.

Poznámky:

- 1) Např. Forges, J. M. de: Droit administratif, Press Universitaires de France, Paris 2002, str. 19-20.
- 2) Hoetzel, J.: Československé správní právo. Část všeobecná, Melantrich, Praha 1934, str. 302-303.
- 3) Handrlica, J.: Sporné řízení podle § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a rozhodovací činnost v oblasti energetiky a telekomunikací, Nový správní řád, zákon č. 500/2004 Sb., ASPI, Praha 2005, str. 263-264;
- 4) Např. ve Francii mezi ně patří též Autorité de régulation des télécommunications, přehled viz Gaudement, Y.: Traité de droit administratif. Tom 1 Droit administratif général, L. G. D. J., Paris 2001, str. 77 a následující; Gohin, O.: Institutions administrative, L. G. D. J., Paris 2002, str. 229 a násl.; Handrlica, J.: Ke koncepci tzv. nezávislých regulačních orgánů, Správní právo č. 4/2005, str. 222 a násl.
- 5) Např. Český telekomunikační úřad rozhoduje o některých nárocích souvisejících se vstupem na cizí nemovitosti podle § 104 zákona o elektronických komunikacích a tzv. účastnické spory mezi osobou vykonávající telekomunikační činnost a uživatelem, respektive účastníkem.
- 6) Z druhé strany stanoví § 7 odst. 1 občanského soudního řádu, že k rozhodování sporů a jiných právních věcí plynoucích z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů jsou zásadně povolány soudy, ledaže jsou podle zákona příslušné jiné orgány, tj. zejména státní správy (Bureš, J., Drápal, Z., Krčmář, Z., Mazanec, M. a kol.: Občanský soudní řád. Komentář, C. H. Beck, Praha 2006, str. 16 a násl.).
- 7) Handrlica, J., práce cit. v pozn. č. 3, str. 273.
- 8) Vedral, J.: Správní řád. Komentář, BOVA POLYGON, Praha 2006, str. 789-790; nejde ostatně ani zdaleka o jediné ustanovení správního řádu, které vyžaduje složitý výklad, jímž je třeba řešit rozpor mezi jeho doslovným zněním a celkovým smyslem úpravy.
- 9) Smír lze nepochybně uzavřít nejen v rámci řízení v I. instanci, ale též během odvolacího řízení.
- 10) Ústavní soud ve svém nálezu Pl. ÚS 28/95 konstatoval, že není v rozporu ani s Ústavou a Listinou základních práv a svobod, ani s článkem 6 Evropské úmluvy, pokud o nárocích upravených předpisy soukromého práva rozhoduje správní orgán a naopak to označil jako "mimořádně prospěšné".
- 11) Filípek, M.: Rozhodování sporů mezi telekomunikačními operátory - výkladové problémy, Právní rozhledy č. 4/2007, str. 139. Autor se domnívá, že rozhodnutí o odmítnutí řešení sporu mělo být jen výjimečným prostředkem a postačuje po-dle něj i to, že jen jedna strana s takovým postupem nesouhlasí. To však není smyslem úpravy, protože by se tím mohlo vlastně kdykoliv zabránit použití tohoto institutu.
- 12) Aby byla věc ještě složitější, platí, že tam, kde je k řešení sporu současně příslušný regulační úřad jiného státu, je odmítnutí projednání sporu v působnosti předsedy Rady, který tak může učinit jen se souhlasným stanoviskem regulačního orgánu jiného členského státu (§ 127 odst. 5 zákona o elektronických komunikacích).

13) Filípek, M., cit. práce, str. 139-140.

14) Za mimořádně složité bylo Radou označeno např. rozhodování sporu o přenositelnost čísel mezi společnostmi T-Mobil a Oskar Mobil, čj. 2 433/2006-603/II.

15) Český telekomunikační úřad zde postupuje podle § 407 odst. 2 obchodního zákoníku, podle něhož se placení úroků považuje za uznání závazku ohledně té částky, z níž se úrok platí. Nejčastěji dochází k zaplacení právě proto, že odpůrce má obavy z dalšího narůstání úroků, ale současně je rozhodnut řešit spor soudní cestou.

16) Stalo se tak článkem 6 statutu Českého telekomunikačního úřadu.

17) Kromě toho může v odůvodněných případech Úřad buď z vlastního podnětu, nebo z podnětu dotčené strany, vstoupit do jednání podnikatelů o smlouvě o přístupu nebo o smlouvě o propojení sítí, je-li to nezbytné pro naplnění cílů regulace (ty jsou uvedeny v § 4 zákona o elektronických komunikacích, způsoby a formy v § 5). Úřad ke sporné části návrhu smlouvy vydá stanovisko, které sdělí smluvním stranám. Na vydání stanoviska se nevztahuje správní řád (viz zejména § 149 a § 136 správního řádu).

18) V této souvislosti bylo konstatováno, že právní úpravě České republiky, a tím i pravomoci Českého telekomunikačního úřadu podléhá nikoliv místo, kde je nainstalováno zařízení k poskytování služeb, ale sídlo jeho provozovatele.

19) O jednání půjde i v případě, že jedna strana vůbec na návrh druhé strany nereaguje (obecná povinnost jednat o smlouvě o přístupu totiž neexistuje) nebo její návrhy soustavně odmítá. Pokud se týká formy, může komunikace probíhat i elektronickou poštou.

20) Podle § 7 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, mají totiž v případě, že pro smlouvy platí ceny, které jsou v rozporu s úředně stanovenými, sjednat ceny odpovídající úředně stanoveným, kdykoliv do tří měsíců od účinnosti rozhodnutí, jímž byly tyto ceny stanoveny.

VŠE, Praha,
Právnická fakulta Západočeské university, Plzeň

Zpracovatel: [Anopress IT a.s.](#)